

LATINSKI JEZIK: KRITERIJUMI OCJENJIVANJA ZA III RAZRED OPŠTE GIMNAZIJE

	SLUŠANJE	ČITANJE	GOVOR	PISANJE
OSNOVNI NIVO	- samo malim dijelom razumije odslušane riječi; - uz veliku pomoć nastavnika prepoznaje pojedine glasove, grupe glasova i akcent; - uz veliku pomoć nastavnika ponavlja razlike između klasičnog i tradicionalnog izgovora; - određuje akcent uz brojne greške; - pogrešno ili doslovno prevodi kratke, jednostavne rečenice; - samo uz pomoć nastavnika povezuje i razlikuje novousvojene leksičke jedinice; - djelimično pronalazi i razumije jezičku poruku;	- uz pomoć nastavnika djelimično tačno čita riječi i/ili kraće rečenice tj. kraće prilagođene tekstove; - djelimično u pročitanoj tekstu prepoznaje i razlikuje vrste riječi; - uz pomoć nastavnika može da prepozna i odredi vrstu teksta koji je pročitao (opis osobe, pojave, događaja, kraće pismo i sl.); - uz pomoć nastavnika povezuje pročitani tekst sa slikom ili ilustracijom; - iz pročitanoj teksta, uz pomoć nastavnika, izdvaja već poznate informacije koje se odnose na gramatiku i leksiku;	- uz pomoć nastavnika izgovara glasove i skupove glasova kojih nema u maternjem jeziku; - delimično tačno prevodi kratke, jednostavne rečenice, često praveći greške; - posjeduje skroman fond riječi; - uz česte greške riječnički navodi riječi; - samo djelimično razumije gramatiku i leksiku; - djelimično je usvojio prethodno obrađene sadržaje (ima poteškoća i veći broj grešaka); - rijetko može objasniti, povezati, uporediti, razlikovati, komentarisati i analizirati usvojene sadržaje; - uz brojne greške djelimično iznosi gramatičke jedinice, recituje, igra uloge; - učestvuje u izradi jednostavnijih projektnih zadataka;	- prepisuje pojedine riječi, kraće rečenice, poruke sadržane u sentencijama; - piše morfološku i sintaktičku analizu kratkih rečenica, prilagođenih tekstova uz brojne greške; - uz veću pomoć nastavnika analizirani tekst prevodi dvosmjerno; - pravilna upotreba pravopisa je djelimična; - učestvuje u jednostavnijim projektnim zadacima, samostalno ili kao dio grupe; - posjeduje izuzetno skroman fond riječi;

SREDNJI NIVO

• ponavlja odslušani tekst uz manje greške; • razumije veći dio slušanog teksta, uz manju pomoć nastavnika; • uglavnom tačno odgovara na pitanja, pravilno dopunjava većinu zadatih rečenica i tabela; • može povezati većinu prethodno naučenih riječi i definicija sa novim; • uglavnom može uporediti, objasniti, povezati i razlikovati novousvojene leksičke jedinice; • uglavnom samostalno ili uz povremenu pomoć nastavnika, razumije jezičku poruku i traži osnovne informacije u odslušanom tekstu; • u odslušanom tekstu prepoznaje nove riječi i pokušava da ih, na osnovu prethodno naučenog pravilno rječnički navodi;	• samostalno, prilično tačno čita uz poznavanje i poštovanje fonetskih i akcenatskih pravila; • uz manju pomoć nastavnika, prepoznaje i razvrstava vrste riječi, navodeći ih rječnički uglavnom tačno; • Izgovor i akcentat su uglavnom pravilni, a raspon vokabulara dobar, • uz sugestije i potpitanja nastavnika može da prepozna i odredi vrstu teksta koji je pročitao (opis osobe, pojave, događaja, kraće pismo i sl.); • uglavnom samostalno povezuje pročitani tekst sa slikom ili ilustracijom; • iz pročitanoog teksta, samostalno izdvaja već poznate informacije koje se odnose na gramatiku i leksiku;	• u velikoj mjeri tačno izgovara glasove i skupove glasova kojih nema u maternjem jeziku; • uz manje greške koje sam ispravlja na sugestiju nastavnika, tačno akcentuje riječi; • tačno prevodi kratke, jednostavne rečenice, praveći greške koje ne utiču na razumijevanje osnovnog smisla; • služi se bogatijim fondom riječi rječnički pravilno navedenih; • razumije gramatiku i leksiku, uz manja odstupanja; • usvojio je prethodno obrađene sadržaje; • uspješno može objasniti, povezati, uporediti, razlikovati, komentarisati i analizirati usvojene sadržaje; • uz malobrojne greške iznosi gramatičke jedinice recituje, igra uloge; • učestvuje u izradi projektnih zadataka tražeći neophodne informacije, radeći samostalno ili u grupi, često ispoljavajući svoju zainteresovanost i nudeći pomoć u iznalaženju rješenja za neki problem ;	• piše pojedine riječi, kraće rečenice, poruke sadržane u sentencijama; • piše, uglavnom tačnu, morfološku i sintaktičku analizu kratkih rečenica, prilagođenih tekstova; • uz sugestije nastavnika analizirani tekst prevodi dvosmjerno i pravopisno korektno; • eventualne greške ispravlja uz malu pomoć nastavnika; • raspon vokabulara je dobar, uz manje greške; • učenik je usvojio tvorbu i upotrebu svih gramatičkih sadržaja koji su do tog trenutka obrađeni, te ih uglavnom, uz manju pomoć nastavnika, može objasniti, povezati, uporediti, razlikovati, komentarisati, analizirati i primijeniti; • radi na projektnim zadacima, ispoljavajući kreativnost, i kooperativnost, tražeći primjere korelacije sa drugim predmetima koje uči;

VIŠI NIVO	• u potpunosti razumije veći dio slušanog teksta; • tačno odgovara na pitanja, pravilno dopunjava većinu zadatah rečenica i tabela, ispravlja netačne tvrdnje i povezuje riječi i njihove definicije; • može povezati većinu prethodno naučenih riječi i definicija sa novim; • može uporediti, objasniti, povezati i razlikovati novousvojene leksičke jedinice; • u potpunosti shvata jezičku poruku; • samostalno razumije jezičku poruku i traži osnovne informacije u odslušanom tekstu; • u odslušanom tekstu prepoznaje nove riječi i, na osnovu prethodno naučenog, pravilno ih rječnički navodi;	• samostalno, tačno čita uz poznavanje i poštovanje fonetskih i akcenatskih pravila; • bez pomoći nastavnika, prepoznaje i razvrstava vrste riječi, navodeći ih rječnički uglavnom tačno; • izgovor i akcentat su pravilni, a raspon vokabulara dobar, • može da prepozna i odredi vrstu teksta koji je pročitao (opis osobe, pojave, događaja, kraće pismo i sl.); • samostalno povezuje pročitani tekst sa slikom ili ilustracijom; • iz pročitanoog teksta, samostalno izdvaja već poznate informacije koje se odnose na gramatiku i leksiku;	• tačno izgovara glasove i skupove glasova kojih nema u maternjem jeziku; • tačno akcentuje riječi; • tačno prevodi kratke, jednostavne rečenice, praveći male greške koje ne utiču na razumijevanje osnovnog smisla, a koje odmah sam ispravlja; • posjeduje široki raspon vokabulara iz obrađenih sadržaja i rječnički ih pravilno navodi; • razumije gramatiku i leksiku; • u potpunosti je usvojio građenje i upotrebu svih prethodno obrađenih gramatičkih sadržaja; • uspješno može objasniti, povezati, uporediti, razlikovati, komentarisati, analizirati, i usmeno primijeniti usvojene sadržaje; • jasno iznosi gramatičke jedinice, recituje, igra uloge;	• piše pojedine riječi, kraće rečenice, poruke sadržane u sentencijama; • piše tačnu morfološku i sintaktičku analizu kratkih rečenica, prilagođenih tekstova; • analizirani tekst prevodi dvosmjerno i pravopisno korektno; • samostalno uoči i ispravlja eventualne greške; • posjeduje širok raspon vokabulara; • prethodno usvojene gramatičke sadržaje uspješno može objasniti, povezati, uporediti, razlikovati, komentarisati, analizirati, i pismeno primijeniti; • radi na projektnim zadacima, ispoljavajući kreativnost, i kooperativnost, samostalno nalazeći primjere korelacije sa drugim predmetima koje uči; • tačno i uspješno primjenjuje pravopisna pravila;

LATINSKI JEZIK: KRITERIJUMI OCJENJIVANJA ZA III RAZRED FILOLOŠKE GIMNAZIJE

	SLUŠANJE	ČITANJE	GOVOR	PISANJE
OSNOVNI NIVO	- samo malim dijelom razumije odslušane riječi; - uz veliku pomoć nastavnika prepoznaje pojedine glasove, grupe glasova i akcent; - uz veliku pomoć nastavnika ponavlja razlike između klasičnog i tradicionalnog izgovora; - određuje akcent uz brojne greške; - pogrešno ili doslovno prevodi kratke, jednostavne rečenice; - samo uz pomoć nastavnika povezuje i razlikuje novousvojene leksičke jedinice; - djelimično pronalazi i razumije jezičku poruku;	- uz pomoć nastavnika djelimično tačno čita riječi i/ili kraće rečenice tj. kraće prilagođene tekstove; - djelimično u pročitanoj tekstu prepoznaje i razlikuje vrste riječi; - uz pomoć nastavnika može da prepozna i odredi vrstu teksta koji je pročitao (opis osobe, pojave, događaja, kraće pismo i sl.); - uz pomoć nastavnika povezuje pročitani tekst sa slikom ili ilustracijom; - iz pročitanoj teksta, uz pomoć nastavnika, izdvaja već poznate informacije koje se odnose na gramatiku i leksiku;	- uz pomoć nastavnika izgovara glasove i skupove glasova kojih nema u maternjem jeziku; - delimično tačno prevodi kratke, jednostavne rečenice, često praveći greške; - posjeduje skroman fond riječi; - uz česte greške riječnički navodi riječi; - samo djelimično razumije gramatiku i leksiku; - djelimično je usvojio prethodno obrađene sadržaje (ima poteškoća i veći broj grešaka); - rijetko može objasniti, povezati, uporediti, razlikovati, komentarisati i analizirati usvojene sadržaje; - uz brojne greške djelimično iznosi gramatičke jedinice, recituje, igra uloge; - učestvuje u izradi jednostavnijih projektnih zadataka;	- prepisuje pojedine riječi, kraće rečenice, poruke sadržane u sentencijama; - piše morfološku i sintaktičku analizu kratkih rečenica, prilagođenih tekstova uz brojne greške; - uz veću pomoć nastavnika analizirani tekst prevodi dvosmjerno; - pravilna upotreba pravopisa je djelimična; - učestvuje u jednostavnijim projektnim zadacima, samostalno ili kao dio grupe; - posjeduje izuzetno skroman fond riječi;

SREDNJI NIVO

- ponavlja odslušani tekst uz manje greške;
- razumije veći dio slušanog teksta, uz manju pomoć nastavnika;
- uglavnom tačno odgovara na pitanja, pravilno dopunjava većinu zadatih rečenica i tabela;
- može povezati većinu prethodno naučenih riječi i definicija sa novim;
- uglavnom može uporediti, objasniti, povezati i razlikovati novousvojene leksičke jedinice;
- uglavnom samostalno ili uz povremenu pomoć nastavnika, razumije jezičku poruku i traži osnovne informacije u odslušanom tekstu;
- u odslušanom tekstu prepoznaje nove riječi i pokušava da ih, na osnovu prethodno naučenog pravilno rječnički navodi;

- samostalno, prilično tačno čita uz poznavanje i poštovanje fonetskih i akcenatskih pravila;
- uz manju pomoć nastavnika, prepoznaje i razvrstava vrste riječi, navodeći ih rječnički uglavnom tačno;
- Izgovor i akcentat su uglavnom pravilni, a raspon vokabulara dobar,
- uz sugestije i potpitanja nastavnika može da prepozna i odredi vrstu teksta koji je pročitao (opis osobe, pojave, događaja, kraće pismo i sl.);
- uglavnom samostalno povezuje pročitani tekst sa slikom ili ilustracijom;
- iz pročitanoog teksta, samostalno izdvaja već poznate informacije koje se odnose na gramatiku i leksiku;

- u velikoj mjeri tačno izgovara glasove i skupove glasova kojih nema u maternjem jeziku;
- uz manje greške koje sam ispravlja na sugestiju nastavnika, tačno akcentuje riječi;
- tačno prevodi kratke, jednostavne rečenice, praveći greške koje ne utiču na razumijevanje osnovnog smisla;
- služi se bogatijim fondom riječi rječnički pravilno navedenih;
- razumije gramatiku i leksiku, uz manja odstupanja;
- usvojio je prethodno obrađene sadržaje;
- uspješno može objasniti, povezati, uporediti, razlikovati, komentarisati i analizirati usvojene sadržaje;
- uz malobrojne greške iznosi gramatičke jedinice recituje, igra uloge;
- učestvuje u izradi projektnih zadataka tražeći neophodne informacije, radeći samostalno ili u grupi, često ispoljavajući svoju zainteresovanost i nudeći pomoć u iznalaženju rješenja za neki problem ;

- piše pojedine riječi, kraće rečenice, poruke sadržane u sentencijama;
- piše, uglavnom tačnu, morfološku i sintaktičku analizu kratkih rečenica, prilagođenih tekstova;
- uz sugestije nastavnika analizirani tekst prevodi dvosmjerno i pravopisno korektno;
- eventualne greške ispravlja uz malu pomoć nastavnika;
- raspon vokabulara je dobar, uz manje greške;
- učenik je usvojio tvorbu i upotrebu svih gramatičkih sadržaja koji su do tog trenutka obrađeni, te ih uglavnom, uz manju pomoć nastavnika, može objasniti, povezati, uporediti, razlikovati, komentarisati, analizirati i primijeniti;
- radi na projektnim zadacima, ispoljavajući kreativnost, i kooperativnost, tražeći primjere korelacije sa drugim predmetima koje uči;

VIŠI NIVO	• u potpunosti razumije veći dio slušanog teksta; • tačno odgovara na pitanja, pravilno dopunjava većinu zadatah rečenica i tabela, ispravlja netačne tvrdnje i povezuje riječi i njihove definicije; • može povezati većinu prethodno naučenih riječi i definicija sa novim; • može uporediti, objasniti, povezati i razlikovati novousvojene leksičke jedinice; • u potpunosti shvata jezičku poruku; • samostalno razumije jezičku poruku i traži osnovne informacije u odslušanom tekstu; • u odslušanom tekstu prepoznaje nove riječi i, na osnovu prethodno naučenog, pravilno ih rječnički navodi;	• samostalno, tačno čita uz poznavanje i poštovanje fonetskih i akcenatskih pravila; • bez pomoći nastavnika, prepoznaje i razvrstava vrste riječi, navodeći ih rječnički uglavnom tačno; • izgovor i akcentat su pravilni, a raspon vokabulara dobar, • može da prepozna i odredi vrstu teksta koji je pročitao (opis osobe, pojave, događaja, kraće pismo i sl.); • samostalno povezuje pročitani tekst sa slikom ili ilustracijom; • iz pročitanoog teksta, samostalno izdvaja već poznate informacije koje se odnose na gramatiku i leksiku;	• tačno izgovara glasove i skupove glasova kojih nema u maternjem jeziku; • tačno akcentuje riječi; • tačno prevodi kratke, jednostavne rečenice, praveći male greške koje ne utiču na razumijevanje osnovnog smisla, a koje odmah sam ispravlja; • posjeduje široki raspon vokabulara iz obrađenih sadržaja i rječnički ih pravilno navodi; • razumije gramatiku i leksiku; • u potpunosti je usvojio građenje i upotrebu svih prethodno obrađenih gramatičkih sadržaja; • uspješno može objasniti, povezati, uporediti, razlikovati, komentarisati, analizirati, i usmeno primijeniti usvojene sadržaje; • jasno iznosi gramatičke jedinice, recituje, igra uloge;	• piše pojedine riječi, kraće rečenice, poruke sadržane u sentencijama; • piše tačnu morfološku i sintaktičku analizu kratkih rečenica, prilagođenih tekstova; • analizirani tekst prevodi dvosmjerno i pravopisno korektno; • samostalno uoči i ispravlja eventualne greške; • posjeduje širok raspon vokabulara; • prethodno usvojene gramatičke sadržaje uspješno može objasniti, povezati, uporediti, razlikovati, komentarisati, analizirati, i pismeno primijeniti; • radi na projektnim zadacima, ispoljavajući kreativnost, i kooperativnost, samostalno nalazeći primjere korelacije sa drugim predmetima koje uči; • tačno i uspješno primjenjuje pravopisna pravila;

MULTIKULTURALNOST/ISTORIJA I KULTURA

OSNOVNI NIVO	– uz pomoć nastavnika smješta u prostoru i vremenu osnivanje Rima i period kraljevine, republike i carstva; – prepoznaje i opisuje razvoj, širenje i značaj učenja latinskog jezika; – nabraja romanske jezike nastale na osnovama latinskog jezika, ali navodi i ostale evropske jezike na čiji razvoj je latinski jezik izvršio veliki uticaj; – uz pomoć nastavnika navodi i imenuje ličnosti iz političkog i kulturnog života, junake iz iz rane rimske istorije, mitologije i religije; – opisuje pojmove povezane sa temama iz svakodnevnog života Rimljana i uz pomoć nastavnika uočava sličnosti i razlike između tadašnjeg i današnjeg načina života; – uz pomoć nastavnika uočava i imenuje i dostignuća u ostalim sferama života Rima; – uočava bitne karakteristike istorijskih perioda razvoja Rima i važnost građanskih vrijednosti, a samim tim razvija i osjećaj za doprinos pojedinca životu zajednice; – postepeno uči da toleriše i prihvata različitosti; ▪ prepoznaje i navodi osnovne informacije o kulturi i tradiciji antičkog Rima ali i zemalja čije jezike uči; ▪ počinje da razvija svijest o značaju učenja stranih jezika; ▪ pokazuje otvorenost za kulture drugih zemalja; ▪ pokušava da sagleda svoju kulturu i njeno mjesto u svjetskoj zajednici naroda;
SREDNJI NIVO	– uz povremenu pomoć nastavnika prepoznaje društveno istorijske okolnosti prije osnivanje Rima i tokom perioda kraljevine; – shvata okolnosti koje su dovele do stvaranja republike i carstva; – prepoznaje romanske jezike kao direktne nasljednike latinskog jezika i uočava uticaj latinskog jezika na naš i strane jezike koje uči; – upoređuje legende i mitove povezane s osnivanjem grada Rima, kao i značajne ličnosti, pojmove i događaje iz javnog života rimske države; – objašnjava pojmove povezane sa temama iz svakodnevnog života Rimljana i uz pomoć nastavnika komentariše sličnosti i razlike između tadašnjeg i današnjeg načina života; – uz sugestije nastavnika prepoznaje društvena, religijska, filozofska i umjetnička dostignuća starih Rimljana, njihov uticaj na razvoj kasnijih istorijskih perioda tokom srednjeg vijeka, renesanse itd.; – izdvaja bitne karakteristike istorijskih perioda razvoja Rima i važnost građanskih vrijednosti, a samim tim razvija i osjećaj za doprinos pojedinca životu zajednice; ▪ pokazuje interesovanje za upoznavanje različitih kultura razmjenjujući informacije o načinu života i stavovima; ▪ prepoznaje sličnosti i razlike između vlastite i drugih kultura; ▪ počinje da sagledava svoju kulturu i tradiciju, osobnosti svog naroda i njegovo mjesto u međunarodnoj zajednici; ▪ uviđa značaj višejezičnosti;

VIŠI NIVO	Samostalno objašnjava, istražuje i komentariše: – društveno istorijske okolnosti prije osnivanje Rima i tokom perioda kraljevine; – okolnosti koje su dovele do stvaranja republike i carstva; – romanske jezike kao direktne nasljednike latinskog jezika i kao i uticaj latinskog jezika na naš i strane jezike koje uči; – legende i mitove povezane s osnivanjem grada Rima, kao i značajne ličnosti, pojmove i događaje iz javnog života rimske države; – pojmove povezane sa temama iz svakodnevnog života Rimljana i sličnosti i razlike između tadašnjeg i današnjeg načina života; – prepoznaje i društvena, religijska, filozofska i umjetnička dostignuća starih Rimljana, i naročito njihov uticaj na razvoj kasnijih istorijskih perioda tokom srednjeg vijeka, renesanse itd.; – bitne karakteristike istorijskih perioda razvoja Rima i važnost građanskih vrijednosti, a samim tim i osjećaj za doprinos pojedinca životu zajednice; ▪ pokazuje poštovanje i želju da upozna tradiciju, jezik i kulturu antičkog Rima, ali zemalja čije jezike uči; ▪ uvažava kulturološke razlike, razvija tolerantnost i prihvatanje različitosti; ▪ njeguje stav otvorenosti i radoznalosti prema stranoj kulturi i posjeduje osnovne vještine neophodne za kritičko istraživanje i razumijevanje pojava strane i svoje kulture; ▪ sagledava svoju spostvenu kulturu, običaje i osobenosti svog naroda, njegovo mjesto u međunarodnoj zajednici; ▪ u potpunosti razumije značaj multikulturalizma i plurilingvizma;

Kriterijumi praćenja i ocjenjivanja

Predloženi kriterijumi za ocjenjivanje imaju za cilj da olakšaju nastavnicima proces vrednovanja nivoa usvojenosti određenog ishoda učenja. Prilikom samog procesa ocjenjivanja učenika nastavnici moraju imati u vidu ishode učenja za određeni razred/nivo učenja.

KRITERIJUMI OCJENJIVANJA ZA IV RAZRED FILOLOŠKOG SMJERA

LATINSKI JEZIK: KRITERIJUMI OCJENJIVANJA ZA IV RAZRED FILOLOŠKE GIMNAZIJE					
		SLUŠANJE	ČITANJE	GOVOR	PISANJE
OSNOVNI NIVO		- samo malim dijelom razumije odslušani tekst; - uz veliku pomoć nastavnika prepoznaje pojedine izraze; - pogrešno ili doslovno prevodi kratke, jednostavne rečenice; - samo uz pomoć nastavnika povezuje i razlikuje novousvojene leksičke jedinice; - djelimično pronalazi i razumije jezičku poruku;	- uz pomoć nastavnika djelimično tačno čita kraće rečenice tj. kraće prilagođene tekstove; - samo djelimično u pročitanoj tekstu prepoznaje i razlikuje gramatičke sadržaje; - uz pomoć nastavnika može da prepozna i odredi vrstu teksta koji je pročitao (opis osobe, pojave, događaja, kraće pismo i sl.); - uz pomoć nastavnika povezuje pročitani tekst sa slikom ili ilustracijom; - iz pročitanoj teksta, uz pomoć nastavnika, izdvaja već poznate informacije koje se odnose na gramatiku i leksiku;	- uz pomoć nastavnika izgovara kratke i jednostavne rečenice; - delimično tačno prevodi kratke, jednostavne rečenice, često praveći greške; - posjeduje skroman fond riječi; - uz česte greške riječnički navodi riječi; - samo djelimično razumije gramatiku i leksiku; - djelimično je usvojio prethodno obrađene sadržaje (ima poteškoća i veći broj grešaka); - rijetko može objasniti, povezati, uporediti, razlikovati, komentarisati i analizirati usvojene sadržaje; - uz brojne greške djelimično iznosi gramatičke jedinice, recituje, igra uloge; - učestvuje u izradi jednostavnijih projektnih zadataka;	- prepisuje pojedine riječi, kraće rečenice, poruke sadržane u sentencijama; - piše morfološku i sintaktičku analizu kratkih rečenica, prilagođenih tekstova uz brojne greške; - uz veću pomoć nastavnika analizirani tekst prevodi dvosmjerno; - pravilna upotreba pravopisa je djelimična; - učestvuje u jednostavnijim projektnim zadacima, samostalno ili kao dio grupe; - izuzetno skroman vokabular uz brojne greške u rječničkom navođenju;

SREDNJI NIVO	• ponavlja odslušani tekst uz manje greške; • razumije veći dio slušanog teksta, uz manju pomoć nastavnika; • uz male intervencije nastavnika tačno odgovara na pitanja, pravilno dopunjava većinu zadatih rečenica i tabela; • uglavnom uspješno povezuje većinu prethodno naučenih riječi i definicija sa novim; • upoređuje, objašnjava, povezuje i razlikuje novousvojene gramatičke i leksičke jedinice; • uglavnom samostalno ili uz povremenu pomoć nastavnika, razumije jezičku poruku i traži osnovne informacije u odslušanom tekstu; • u odslušanom tekstu prepoznaje nove riječi i pokušava da ih, na osnovu prethodno naučenog pravilno rječnički navodi;	• samostalno, prilično tačno čita uz poznavanje i poštovanje fonetskih i akcenatskih pravila; • uz manju pomoć nastavnika, prepoznaje i razvrstava, grupiše riječi, navodeći ih rječnički uglavnom tačno; • izgovor i akcenat su uglavnom pravilni, a raspon vokabulara dobar; • uz sugestije i potpitanja nastavnika može da prepozna i odredi vrstu teksta koji je pročitao (opis osobe, pojave, događaja, kraće pismo i sl.); • uglavnom samostalno povezuje pročitani tekst sa slikom ili ilustracijom; • iz pročitnog teksta, samostalno izdvaja već poznate informacije koje se odnose na gramatiku i leksiku;	• uz manje greške koje sam ispravlja na sugestiju nastavnika, tačno akcentuje riječi; • tačno prevodi kratke, jednostavne rečenice, praveći greške koje ne utiču na razumijevanje osnovnog smisla; • služi se bogatijim fondom riječi rječnički ih uglavnom pravilno navodi; • razumije gramatiku i leksiku, uz manja odstupanja; • usvojio je prethodno obrađene sadržaje; • uspješno može objasniti, povezati, uporediti, razlikovati, komentarisati i analizirati usvojene sadržaje; • uz malobrojne greške iznosi gramatičke jedinice recituje, igra uloge; • učestvuje u izradi projektnih zadataka tražeći neophodne informacije, radeći samostalno ili u grupi, često ispoljavajući svoju zainteresovanost i nudeći pomoć u iznalaženju rješenja za neki problem ;	• piše kraće rečenice, poruke sadržane u sentencijama; • piše, uglavnom tačnu, morfološku i sintaktičku analizu kratkih rečenica, prilagođenih tekstova; • uz sugestije nastavnika analizirani tekst prevodi dvosmjerno i pravopisno korektno; • eventualne greške ispravlja uz malu pomoć nastavnika; • raspon vokabulara je dobar, uz manje greške; • učenik je usvojio tvorbu i upotrebu svih gramatičkih sadržaja koji su do tog trenutka obrađeni, te ih uglavnom, uz manju pomoć nastavnika, može objasniti, povezati, uporediti, razlikovati, komentarisati, analizirati i primijeniti; • radi na projektnim zadacima, ispoljavajući kreativnost, i kooperativnost, tražeći primjere korelacije sa drugim predmetima koje uči;
VIŠI NIVO	• u potpunosti razumije veći dio slušanog teksta;	• bez pomoći nastavnika, prepoznaje i razvrstava vrste	• tačno prevodi kratke, jednostavne rečenice i/ili prilagođene	• piše kraće rečenice, poruke sadržane u sentencijama;

	• tačno odgovara na pitanja, pravilno dopunjava većinu zadatih rečenica i tabela, ispravlja netačne tvrdnje i povezuje riječi i njihove definicije; • može povezati većinu prethodno naučenih riječi i definicija sa novim; • može uporediti, objasniti, povezati i razlikovati novousvojene leksičke jedinice; • u potpunosti shvata jezičku poruku; • samostalno razumije jezičku poruku i traži osnovne informacije u odslušanom tekstu; • u odslušanom tekstu prepoznaje nove riječi i, na osnovu prethodno naučenog, pravilno ih rječnički navodi;	riječi, navodeći ih rječnički uglavnom tačno; • izgovor i akcent su pravilni, a raspon vokabulara dobar, • može da prepozna i odredi vrstu teksta koji je pročitao (opis osobe, pojave, događaja, kraće pismo i sl.); • samostalno povezuje pročitani tekst sa slikom ili ilustracijom; • iz pročitanoog teksta, samostalno izdvaja već poznate informacije koje se odnose na gramatiku i leksiku;	tekstove, praveći male greške koje ne utiču na razumijevanje osnovnog smisla, a koje odmah sam ispravlja; • posjeduje široki raspon vokabulara iz obrađenih sadržaja i rječnički ih pravilno navodi; • razumije gramatiku i leksiku; • u potpunosti je usvojio građenje i upotrebu svih prethodno obrađenih gramatičkih sadržaja; • uspješno može objasniti, povezati, uporediti, razlikovati, komentarisati, analizirati, i usmeno primijeniti usvojene sadržaje; • jasno iznosi gramatičke jedinice, recituje, igra uloge;	• piše tačnu morfološku i sintaktičku analizu kratkih rečenica, prilagođenih tekstova; • analizirani tekst prevodi dvosmjerno i pravopisno korektno; • samostalno uoči i ispravlja eventualne greške; • posjeduje širok raspon vokabulara; • prethodno usvojene gramatičke sadržaje uspješno može objasniti, povezati, uporediti, razlikovati, komentarisati, analizirati, i pismeno primijeniti; • radi na projektnim zadacima, ispoljavajući kreativnost, i kooperativnost, samostalno nalazeći primjere korelacije sa drugim predmetima koje uči; • tačno i uspješno primjenjuje pravopisna pravila;

MULTIKULTURALNOST/ KULTURA I KNJIŽEVNOST

OSNOVNI NIVO	– prepoznaje i opisuje razvoj, širenje i značaj učenja latinskog jezika; – nabraja romanske jezike nastale na osnovama latinskog jezika, ali navodi i ostale evropske jezike na čiji razvoj je latinski jezik izvršio veliki uticaj; – uz pomoć nastavnika navodi i imenuje ličnosti iz političkog i kulturnog života, junake iz iz rane rimske istorije, mitologije i religije; – opisuje pojmove povezane sa temama iz svakodnevnog života Rimljana i uz pomoć nastavnika uočava sličnosti i razlike između tadašnjeg i današnjeg načina života; – uz pomoć nastavnika uočava i imenuje i dostignuća u ostalim sferama života Rima; – uočava bitne karakteristike istorijskih perioda razvoja Rima i važnost građanskih vrijednosti, a samim tim razvija i osjećaj za doprinos pojedinca životu zajednice; – uz pomoć nastavnika prepoznaje i navodi osnovne periode rimske književnosti; – uz pomoć nastavnika uočava i nabraja autore i naslove njihovih najznačajnijih djela; – postepeno uči da toleriše i prihvata različitosti; ▪ prepoznaje i navodi osnovne informacije o kulturi i tradiciji antičkog Rima ali i zemalja čije jezike uči; ▪ počinje da razvija svijest o značaju učenja stranih jezika; ▪ pokazuje otvorenost za kulture drugih zemalja; ▪ pokušava da sagleda svoju kulturu i njeno mjesto u svjetskoj zajednici naroda;
SREDNJI NIVO	– uz povremenu pomoć nastavnika shvata društveno istorijske okolnosti koje su dovele do stvaranja republike i carstva; – prepoznaje romanske jezike kao direktne nasljednike latinskog jezika i uočava uticaj latinskog jezika na naš i strane jezike koje uči; – upoređuje legende i mitove povezane s osnivanjem grada Rima, kao i značajne ličnosti, pojmove i događaje iz javnog života rimske države; – objašnjava pojmove povezane sa temama iz svakodnevnog života Rimljana i uz pomoć nastavnika komentariše sličnosti i razlike između tadašnjeg i današnjeg načina života; – uz sugestije nastavnika prepoznaje društvena, religijska, filozofska i umjetnička dostignuća starih Rimljana, njihov uticaj na razvoj kasnijih istorijskih perioda tokom srednjeg vijeka, renesanse itd.; – izdvaja bitne karakteristike istorijskih perioda razvoja Rima i važnost građanskih vrijednosti, a samim tim razvija i osjećaj za doprinos pojedinca životu zajednice; – uočava i izdvaja karakteristike svakog pojedinog perioda rimske književnosti i uz pomoć nastavnika izlaže osobenosti stila pojedinih autora; ▪ pokazuje interesovanje za upoznavanje različitih kultura razmjenjujući informacije o načinu života i stavovima; ▪ prepoznaje sličnosti i razlike između vlastite i drugih kultura; ▪ počinje da sagledava svoju kulturu i tradiciju, osobenosti svog naroda i njegovo mjesto u međunarodnoj zajednici; ▪ uviđa značaj višejezičnosti;

VIŠI NIVO	Samostalno objašnjava, istražuje i komentariše: – okolnosti koje su dovele do stvaranja republike i carstva; – romanske jezike kao direktne nasljednike latinskog jezika i kao i uticaj latinskog jezika na naš i strane jezike koje uči; – legende i mitove povezane s osnivanjem grada Rima, kao i značajne ličnosti, pojmove i događaje iz javnog života rimske države; – pojmove povezane sa temama iz svakodnevnog života Rimljana i sličnosti i razlike između tadašnjeg i današnjeg načina života; – prepoznaje i društvena, religijska, filozofska i umjetnička dostignuća starih Rimljana, i naročito njihov uticaj na razvoj kasnijih istorijskih perioda tokom srednjeg vijeka, renesanse itd.; – bitne karakteristike istorijskih perioda razvoja Rima i važnost građanskih vrijednosti, a samim tim i osjećaj za doprinos pojedinca životu zajednice; – istražuje (u parovima, u grupama) u dostupnim izvorima podatke vezane za određene teme i poredi sa našim vremenom; – piše kraće izvještaje o pronađenim informacijama i prezentuje ih na času; – samostalno izlaže i izrađuje prikaz odabrane teme vezane uz djelo nekog preporučenog autora, književni žanr, književni period rimske književnosti; ▪ pokazuje poštovanje i želju da upozna tradiciju, jezik i kulturu antičkog Rima, ali zemalja čije jezike uči; ▪ uvažava kulturološke razlike, razvija tolerantnost i prihvatanje različitosti; ▪ njeguje stav otvorenosti i radoznalosti prema stranoj kulturi i posjeduje osnovne vještine neophodne za kritičko istraživanje i razumijevanje pojava strane i svoje kulture; ▪ sagledava svoju spostvenu kulturu, običaje i osobenosti svog naroda, njegovo mjesto u međunarodnoj zajednici; ▪ u potpunosti razumije značaj multikulturalizma i plurilingvizma;

ODNOS UČENIKA PREMA NASTAVI	
OSNOVNI NIVO	▪ povremeno pokazuje interesovanje za rad; ▪ na podsticaj nastavnika učestvuje u razgovoru; ▪ rijetko postavlja pitanja i daje prijedloge; ▪ rijetko ispoljava inicijativu; učestvuje u timskom radu, ali je uglavnom pasivan; ▪ povremeno izvršava školske obaveze uz pomoć nastavnika/druga; ▪ aktivira ga nastavnikovo upozorenje na moguće negativne posljedice; ▪ povremeno kontroliše emocije i u manjoj mjeri je tolerantan za drugačije mišljenje.
SREDNJI NIVO	▪ uglavnom je aktivan i zainteresovan za rad na času; ▪ uglavnom učestvuje u razgovoru ▪ povremeno postavlja pitanja i daje prijedloge; ▪ povremeno pokazuje inicijativu; izvršava obaveze u timu; ▪ uglavnom izvršava školske obaveze; ▪ povremeno mu je potrebno skrenuti pažnju na obaveze i propuste; ▪ uglavnom kontroliše emocije i pokazuje poželjan nivo tolerancije za drugačije mišljenje.

VIŠI NIVO

- gotovo uvijek je zainteresovan i aktivno uključen u aktivnosti na času;
- gotovo uvijek učestvuje u razgovoru i često ga inicira;
- često postavlja pitanja i konstruktivne prijedloge;
- rado preuzima lidersku ulogu u grupi;
- redovno i samostalno izvršava školske obaveze;
- pokazuje samostalnost i odgovornost u obavljanju školskih obaveza;
- uspješno kontroliše emocije i pokazuje visok stepen tolerancije za drugačije mišljenje i empatije.